

MALMÖ HÖGSKOLA

ISSN 1652-7224 ::: Publicerad den 14 mars 2007
Utskriftsvänlig pdf-fil

Boxningsmatchen var länge en symboliskt viktig arena för raskriget i USA. Boxning var en populär underhållningsidrott för 100 år sedan, främst bland män, och publiken var till övervägande delen vit. Och de riktigt segerrika boxarna från 1900-talets början har varit svarta. En av de mest framgångsrika var Jack Johnson, mästare mellan 1908 och 1915; han hade dessutom fräckheten att demonstrera sin stjärnstatus även utanför ringen, han levde flott och umgicks med vita kvinnor. Så föddes drömmen om "the great white hope", en vit boxare stark nog att slå ut Johnson. Och det blev många vita hopp som dog – bildligt och ibland bokstavligt – i ringen de åren. Om detta har den produktive engelske författaren Graeme Kent skrivit en underhållande bok, *The Great White Hopes: The Quest to Defeat Jack Johnson* (Sutton Publishing). Birger Hedén har läst Kents kunniga, livfulla och reflekterande beskrivning av den tidiga amerikanska proffsboxningens halvvärld.

Jack Johnson och det stora vita hoppet

Birger Hedén

Litteraturvetenskapliga institutionen, Lunds universitet

Graeme Kent

The Great White Hopes: The Quest to Defeat Jack Johnson

244 sidor, inb., ill.

Stroud, Gloucs: Sutton Publishing
2005

ISBN10: 0-7509-3892-7

ISBN13: 978-0-7509-3892-1

När Jack Johnson förlorade sin titel som världsmästare mot Jess Willard i Havanna den 5 april 1915 betydde det samtidigt att ingen svart boxare kom att boxas om VM-titeln i tungvikt förrän drygt 22 år senare. Då vanns den av Joe Louis som höll den i nära tolv år, längre än någon annan både före och efter honom.

Jack Johnson blev världsmästare genom att besegra Tommy Burns den 26 december 1908 i Sydney och höll sig alltså kvar på toppen i drygt sex år. I en tid när lynchningar av svarta i de forna sydstaterna fortfarande var många varje år och rasismen i allmänhet var utbredd började man snabbt efterlysa "Det stora vita hoppet". Många kände sig kallade, några blev utvalda efter att i många fall ha besegrat ett eller flera av de andra hoppen. Men när de väl stod där i ringen med Johnson i andra hörnan tog

det roliga slut. Allt som allt, inklusive uppvisningsmatcher eller matcher som inte gällde VM-titeln gick Johnson ett trettiotal matcher under sin tid som världsmästare. Det kan nämnas att i flera amerikanska stater var boxning annat än som uppvisning förbjuden. Att segrare sedan utsågs i tidningarna dagen därpå kunde ju inte lagen göra något åt.

Flera av utmanarna levde så att säga ur hand i mun; de drog sig fram med tillfällesarbeten av olika slag som cowboys, gruvarbetare, sjömän, järnvägsarbetare eller skogshuggare. Ofta hade de låtit sig utmanas av den som ville för chansen att tjäna några dollar på de olika platser dit de kom, och då och då upptäcktes de av mer – tycks ha varit sällsynta – eller mindre hederliga managers och backades snabbt upp som nästa vita hopp. De försågs ibland fantasifulla epitet som Battling eller Gunner eller kallades sådant som the Scarborough Hercules, the Northumbrian Giant eller the Coffee Cooler. En ung man av sydafrikanskt ursprung lanserades som hjälte från Boerkriget och det höll tills en journalist tänkte efter och kom fram till att han nog var tio-tolv år när det kriget tog slut.

Många gick under så småningom efter åren i visst strålkastarljus, antingen de verkligen fick möta Johnson eller bara deltog i några av de matcher som arrangerades med feta rubriker om nästa vita hopp. En del dog rentav i ringen, andra blev skjutna efter bråk om pengar, somliga fortsatte att hanka sig fram som boxare tills de var helt nere i botten. För några gick det emellertid bättre, som för Victor McLaglen och Tom Kennedy som lyckades göra filmkarriärer i Hollywood.

Att jakten på en vit tungviktsboxare blev så intensiv främst i USA men också och inte minst i Storbritannien och hela det brittiska samväldet, berodde också på vad som uppfattades som oerhörd arrogans och fräckhet hos Johnson. Han såg ju till att göra mesta möjliga av sin mästartitel, levde flott och hävdade därmed både direkt och indirekt att han var de vitas jämlike. Att han därtill hade mage att hålla ihop med vita kvinnor var förstås riktigt illa. 1913 utnyttjades lagen mot honom eftersom man anklagade honom för att ha överskridit gränsen mellan två delstater med en prostituerad kvinna. Han hade mycket riktigt åkt från den ena staten till den andra med den kvinna (vit) som han levde ihop med sedan många år. Trängd av den amerikanska rättvisan gick han i exil och vågade sig inte förrän många år senare tillbaka till USA. Ironiskt nog dömdes han sedan flera år senare till ett års fängelse för samma ”brott”.

Han liksom många amerikaner vid den tiden fann en tillflykt i Paris. (Hemingway ska för övrigt en kort tid ha fungerat som manager för en boxare.) Där försvarade han sin titel vid några tillfällen, bland annat mot en engelsk amatör som var cricketspelare och absolut inte boxare. Han utmanade Johnson med tanken att i varje fall hålla sig på benen längre än den tidigare just utslagne utmanaren. Han lyckades med drygt 20 sekunder. Bland de tänkbara opponenterna i Frankrike fanns George Carpentier, men han aktade sig noga för att gå upp mot Johnson och lyckades i stället senare ta titeln i lätt tungvikt.

Om allt detta och mycket mer därtill berättar Graeme Kent, journalist, BBC-producent med mera, som har skrivit ett hundratal böcker varav många om boxning, i *The Great White Hopes*. Boken är försedd med ett bilduppslag som gärna hade fått tredubblats. Dessutom finns det ett register som innehåller allt möjligt från Ku Klux Klan, snake dance och Edward den VII till Jack Dempsey, hansom cab stolen (!), Arthur Cravan, P G Wodehouse och Bat Masterson. Jodå, det är fråga om revolvermannen, en tid sheriff jämte Wyatt Earp i Dodge City, som så småningom blev sportjournalist.

Enligt den anekdot som Kent återger ska den fridsamme Wodehouse några år in på 1900-talet i någon plötslig ingivelse ha föreslagit att han skulle gå en sparringrond mot en tungviktsboxare. Boxarens hustru avstyrde vilket Wodehouse sedan var henne evigt tacksam för. Och Arthur Cravan som är mest känd som poet, lyckades få gå en match mot Johnson i Barcelona 1916. Tanken var att bägge som behövde pengar skulle göra sig en hacka. Cravan blev knockad i första rondan utan att själv ha utdelat ett enda slag. Publiken kom i uppror och Johnson fick söka skydd på en polisstation. Cravan hade förtänksamt bett att få ut gaget i förskott och köpte snabbt en enkel biljett till USA och försvann över havet, innan Johnson ens hade släppts ut ur cellen, påstår Kent.

Med hjälp av viss sekundärlitteratur, en mängd tidningsreportage från mitten av 1890-talet och tjugofem år framåt, och sina stora allmänna kunskaper om boxningshistorien fångar han livfullt och reflekterande denna egendomliga halvvard där boxare, promotors, boxningsförbund, folk ur showbusiness och journalister utgör huvudpersonerna och där fixade matcher och mutor var återkommande ingredienser. Vad som är sant och inte låter sig väl inte alltid utrönas, men Kent återger vad han läst och hört med stor åskådlighet.

© Birger Hedén 2007

 Köp boken från [Adlibris.se](https://www.adlibris.se)

 Kjøp boken fra [Akademika.no](https://www.akademika.no)

Køb bogen fra Saxo.dk

www.idrottsforum.org | Redaktör Kjell E. Eriksson | Ansvarig utgivare Aage Radmann